

POZIV REFERENTOM ZA SODELOVANJE

V. Mednarodni kongres slovenskih muzealcev **V. International Congress of Slovenian Museum Professionals** Novo mesto, Dolenjski muzej, 23.–25. 9. 2026

MUZEJI POVEZUJEJO RAZDELJENI SVET

Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Med 23. in 25. septembrom 2026 bo v Novem mestu potekal V. Mednarodni kongres slovenskih muzealcev v soorganizaciji Skupnosti muzejev Slovenije (SMS), Slovenskega muzejskega društva (SMD) in ICOM Slovenija ter Dolenjskega muzeja Novo mesto, z osrednjo temo: »Muzeji povezujejo razdeljeni svet«.

Letošnja tema Mednarodnega dneva muzejev »Muzeji povezujejo razdeljeni svet« (»Museums uniting a divided world«) odraža čas, ko se ob številnih družbenih, političnih in kulturnih premikih po svetu razlike med skupnostmi zdijo izrazitejše kot kadarkoli prej. Muzeji imamo pri tem posebno odgovornost – in hkrati izjemen potencial. Kot hiše dediščine nismo le varuhi predmetov, temveč prostori srečevanja, dialoga in skupnega razmisleka. Skozi razstave, interpretacije in programe odpiramo prostor za razumevanje različnih vidikov, prepoznavanje skupnih izhodišč ter gradnjo zaupanja med obiskovalci. Prav v teh stikih, v izkušnji skupnega doživljanja dediščine, muzeji dokazujemo, da smo lahko mostovi – med preteklostjo in sedanjostjo, med posamezniki in skupnostmi, med svetovi, ki se zdijo ali pa so razdeljeni. Muzeji in galerije v Sloveniji imamo na tem področju veliko znanja, izkušenj in navdihujočih praks, ki jih je vredno predstaviti, izmenjati in reflektirati – prav temu pa je namenjen letošnji kongres. Vabimo vas, da so-oblikujete program kongresa, in sicer v naslednjih treh programskih sklopih:

1. Muzeji povezujejo razdeljeni svet

Prispevki v tem sklopu naj se osredotočajo na vlogo muzejev kot mostov med različnimi skupnostmi in pogledi, na delo z občutljivimi temami, na vprašanje ali so muzeji lahko – in ali morajo biti – družbeno odgovorni akterji.

Pozornost namenjamo etičnim dilemam, omejitvam in odgovornostim muzejev v času družbenih kriz, polarizacij in drugih pomembnih družbenih ter naravnih sprememb. Sklop vključuje tudi razprave, kako muzeji naslavljajo sodelovanje s skupinami na družbenem robu ter jim odpirajo prostor v javnem in strokovnem diskurzu.

Prispevki naj obravnavajo muzeje kot prostore javne razprave in razmisleka, ki s svojimi programi in vsebinami prispevajo k večjemu razumevanju, povezovanju ter krepitvi skupnih vrednot v razdeljenem svetu.

2. Muzeji in skupnosti: sodelovanje, soustvarjanje in dialog

Sodobni muzeji se vse bolj odpirajo, predvsem s sodelovanji s skupnostmi in presegajo zgolj posredovanje znanja. Postajajo prostori, kjer niso v ospredju predmeti, temveč ljudje – obiskovalci, uporabniki in soustvarjalci. Ta tematski sklop se osredotoča na sodelovanje muzejev z lokalnimi, manjšinskimi, interesnimi, strokovnimi in drugimi skupnostmi ter na procese soustvarjanja razstav, programov, interpretacij in drugih vsebin.

V ospredju je vprašanje, kako muzeji vzpostavljajo dialog, gradijo zaupanje in soustvarjajo pomene skupaj s tistimi, ki jih nagovarjajo ali predstavljajo. Sklop spodbuja tudi kritično refleksijo sodelovalnih praks: razmerja moči, etične dileme, omejitve in učenje iz projektov, ki se niso razvili po načrtih. Predstavljeni primeri – tako uspešni kot manj uspešni – omogočajo poglobljeno razumevanje vpliva sodelovanja na muzejsko delo, institucionalno identiteto in širšo družbeno vlogo muzejev v sodelovalnih projektih. V predstavitev različnih projektov, ki imajo značaj t. i. skupnostnih projektov naj bodo predstavljene dobre in slabe prakse. Pripravili bomo strukturo predstavitev s ciljem, da pridobimo poenotene ključne podatke.

Posebej dobrodošle so predstavitev izzivov in neuspešnih projektov, saj nam analiza le-teh omogoča učenje, premike naprej ter rast muzejske stroke.

3. Muzeologija in sodobni muzejski pristopi

Tema odpira prostor za razmislek o muzejih kot družbeno odgovornih institucijah, ki se aktivno odzivajo na sodobne izzive in soustvarjajo družbo. Izhajajoč iz nove muzejske definicije ta tematski sklop obravnava sodobne teoretske in praktične premike, ki spreminjajo razumevanje muzejev, njihovega poslanstva in načinov delovanja, kot npr. družbena (socialna) muzeologija. V ospredju je vprašanje, kako se ti premiki odražajo v vsakdanji muzejski praksi.

Prispevki se naj osredotočajo na vpliv nove / sodobne muzeologije na razstave, zbirke, interpretacijo dediščine, izobraževalne programe, participacijo in notranje delovanje muzejev. Vabljeni so tako idejni razmisleki kot praktični primeri, ki pokažejo, kako sodobni muzejski pristopi spodbujajo inkluzivnost / vključenost, dostopnost in trajnost ter omogočajo preišljene prakse, ki povezujejo muzeje z obiskovalci in skupnostmi.

Skozi predlagane sklope želimo iskati odgovore na obstoječa vprašanja, a hkrati postavljati tudi nova, spodbujati strokovno mreženje in pretok znanja ter seznanjanje z relevantnimi praksami. Prijavljeni prispevki naj odražajo delo in projekte zadnjih pet let.

Vljudno prosimo, da predloge svojih prispevkov v slovenskem in angleškem jeziku pošljete z naslovom in izvlečkom v obsegu do 200 besed ter osebnimi podatki (ime, priimek, znanstveni/strokovni naziv, ustanova, e-naslov, telefon) najkasneje do 20. 4. 2026 po elektronski pošti na naslov skupnost.muzejev@gmail.com z oznako zadeve *kongres muzealcev + priimek referenta*.

O izboru prispevkov boste obveščeni po zaključku roka za prijave, najkasneje do 15. 6. 2026.

Uvodna predavanja bodo pripravili vabljeni strokovnjaki. Prijavljenim predstavitev bo namenjenih 10-15 min, odvisno od števila prijavljenih in sprejetih prispevkov.

Kongres je mednaroden in vabljeni so tudi udeleženci iz tujine. Poleg slovenščine bo jezik kongresa angleščina, vendar le za vabljeni predavanja. Zaradi visokih stroškov organizacije bodo namesto simultane prevajanja na voljo prevodi daljših povzetkov prezentacij v slovenskem oz. angleškem jeziku, za kar poskrbi vsak referent sam, prav tako tudi za jezikovni pregled ter ustrezno tehnično urejenost prispevka. Ob kongresu bo izšel zbornik prispevkov.

Pisne prispevke za zbornik, ki naj bodo jezikovno pregledani in urejeni v skladu z naknadno poslanimi navodili, bomo zbirali **do 15. 9. 2026** na naslov skupnost.muzejev@gmail.com.

Člani programskega odbora:

Alenka Černelič Krošelj, Posavski muzej Brežice, Skupnost muzejev Slovenije

Tanja Verboten, Muzej Velenje, Skupnost muzejev Slovenije

Maja Hakl Saje, Muzej športa, Slovensko muzejsko društvo

Barbara Rezar Grilc, Tehniški muzej Slovenije, Slovensko muzejsko društvo

Urška Purg, MUZA, muzej in galerija, ICOM Slovenija

dr. Blaž Vurnik, Muzej in galerije mesta Ljubljane, ICOM Slovenija

Programski odbor si jemlje pravico do izbora prispelih prijav in končne odločitve.

Z veseljem pričakujemo vaše prispevke in se veselimo srečanja v Novem mestu!

Alenka Černelič Krošelj
Skupnost muzejev Slovenije

Maja Hakl Saje
Slovensko muzejsko društvo

Urška Purg
ICOM Slovenija

Priloge:

Prijavnica

Obrazec za povzetke

Obvestilo soorganizatorja o nastanitvah